

Etapy strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (SOOŚ)

Barbara Wojciechowska

Departament Ocen Oddziaływania na Środowisko

Wydział ds. Transgranicznych i Strategicznych Ocen Oddziaływania na Środowisko

Etapy SOOŚ

(art. 3 ust. 1 pkt 14 ustawy ooś)

1. uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko,
2. sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko,
3. uzyskanie wymaganych ustawą opinii,
4. zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu;

I etap – uzgodnienie zakresu prognozy ooś (art. 53 ustawy ooś)

- Organ opracowujący projekt dokumentu, **uzgadnia** z właściwymi organami (GDOŚ, GIS, Dyrektor UM) stanowisko w sprawie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie ooś;
- uzgodnienie ma formę pisemną, 30 dni; do wniosku o uzgodnienie zakresu prognozy ooś należy dołączyć projekt dokumentu/ założenia/opis docelowej zawartości dokumentu (lista inwestycji);
- zakres prognozy ooś uzgadniany jest również kiedy nie ma możliwości odstąpienia od SOOŚ (art. 53 ust. 2 ustawy ooś).

II etap – sporządzenie prognozy ooś (art. 51 ustawy ooś)

- w ramach SOOŚ, organ opracowujący projekt dokumentu jest zobowiązany do sporządzenia prognozy ooś (brak ograniczeń czasowych);
- prognoza ooś stanowi kluczowy element SOOŚ (prognoza ≠ SOOŚ);
- prognoza ooś stanowi odpowiednik raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko sporządzanego w ramach postępowania w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko (decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach);
- celem prognozy ooś jest ustalenie potencjalnego znaczącego oddziaływania realizacji postanowień dokumentu na środowisko, w tym na obszary Natura 2000;
- zasadniczą zawartość prognozy ooś reguluje ustawa ooś, a indywidualny zakres i stopień szczegółowości informacji w niej wymaganych jest uzgadniany z właściwymi organami.

II etap – sporządzenie prognozy ooś (art. 51 i 52 ustawy ooś/ załącznik I Dyrektywy SEA)

1. Podstawowe elementy prognozy ooś:

- analiza projektu dokumentu pod kątem potencjalnych oddziaływań na środowisko i zdrowie człowieka;
- analiza i ocena istniejącego stanu środowiska;
- przedstawienie rozwiązań alternatywnych;
- prezentacja rozwiązań zapobiegających, ograniczających lub kompensujących negatywne oddziaływania;
- ocena możliwości wystąpienia oddziaływań transgranicznych;
- propozycja metod analizy skutków środowiskowych realizacji dokumentu;
- streszczenie w języku niespecjalistycznym.

2. Informacje zawarte w prognozie ooś powinny być opracowane zgodnie ze stanem współczesnej wiedzy oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu.

3. W prognozie ooś uwzględnia się również informacje zawarte w prognozach ooś sporządzonych dla powiązanych, przyjętych już dokumentów.

Oddziaływanie na obszary Natura 2000

Znaczące negatywne oddziaływanie na obszar Natura 2000 (art. 3 ust. 1 pkt 17 ustawy ooś) – oddziaływanie na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności działania mogące:

- a) pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub
- a) wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub
- a) pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Oddziaływanie na obszary Natura 2000

- Zgodnie z art. 55 ust. 2 ustawy o oś projekt dokumentu **nie może zostać przyjęty**, jeżeli z SOOS wynika, że jego realizacja może znacząco negatywnie oddziaływać na obszary Natura 2000, a nie zostaną spełnione **łącznie** wszystkie przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy o ochronie przyrody:
 - nadrzędny interes publiczny,
 - brak rozwiązań alternatywnych,
 - zapewnienie wykonania kompensacji przyrodniczej.
- W przypadku **stwierdzenia możliwości wystąpienia/braku możliwości wykluczenia znaczącego negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000**, należy w prognozie oś w rzetelny i wyczerpujący sposób przedstawić analizę ww. przesłanek.

Prognoza ooś – częste błędy

- Poziom szczegółowości prognozy ooś nie odpowiada poziomowi szczegółowości projektu dokumentu;
- Prognoza ooś nie odnosi się do pełnej wersji dokumentu;
- Identyfikacja oddziaływań bez wskazania czy będą one znaczące;
- Brak analizy przesłanek z art. 34 ustawy o ochronie przyrody;
- Pomijanie/spłykanie analiz ze względu na d.u.ś.

III etap – uzyskanie wymaganych opinii (art. 54 ust. 1 ustawy ooś)

- Organ opracowujący projekt dokumentu poddaje projekt tego dokumentu wraz z prognozą ooś **opiniowaniu** przez właściwe organy (opinia ma formę pisemną, 30 dni);
- Opinia stanowi ocenę poprawności wykonania prognozy ooś (czy prognoza zawiera wszystkie wymagane elementy, czy zidentyfikowano znaczące negatywne oddziaływanie na obszary Natura 2000);
- Opinia **nie ma charakteru wiążącego**, ale organ opracowujący projekt dokumentu ma obowiązek wziąć ją pod uwagę (→podsumowanie SOOŚ)

IV etap – udział społeczeństwa (art. 54 ust. 2 ustawy ooś)

- Organ opracowujący projekt dokumentu **zapewnia** możliwość udziału społeczeństwa w SOOŚ.
- Konsultacje społeczne gwarantują **każdemu** możliwość zgłaszania uwag i wniosków do dokumentów przedłożonych do wglądu.
- Organ opracowujący projekt dokumentu **podaje do publicznej wiadomości** informacje o (art. 39 ustawy ooś):
 1. przystąpieniu do opracowywania projektu dokumentu i o jego przedmiocie;
 2. możliwości zapoznania się z dokumentacją sprawy oraz o miejscu, w którym są one wyłożone do wglądu;
 3. możliwości składania uwag i wniosków;
 4. sposobie i miejscu składania uwag i wniosków (**co najmniej 21-dni**);
 5. organie właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków;
 6. postępowaniu w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli jest prowadzone.

IV etap – udział społeczeństwa (art. 54 ust. 2 ustawy ooś)

Poprzez podanie informacji do publicznej wiadomości rozumie się (art. 3 ust. 1 pkt 11 ustawy ooś):

- udostępnienie informacji na stronie BIP organu;
- ogłoszenie informacji, w sposób zwyczajowo przyjęty, w siedzibie organu;
- ogłoszenie informacji w prasie o odpowiednim do rodzaju dokumentu zasięgu.

Uwagi można zgłaszać pisemnie/ustnie/za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej.

Ustawa ooś nie wskazuje terminu rozpoczęcia konsultacji społecznych.

Zakończenie SOOŚ

Pisemne podsumowanie i przyjęcie dokumentu (art. 55 ustawy ooś)

- **Przed przyjęciem dokumentu** organ opracowujący projekt dokumentu **bierze pod uwagę** ustalenia zawarte w prognozie ooś, opinie organów oraz rozpatruje uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.
- Do przyjętego dokumentu załącza się **pisemne podsumowanie** zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:
 1. ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko;
 2. opinie właściwych organów;
 3. zgłoszone uwagi i wnioski społeczeństwa;
 4. wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone;
 5. propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

Pisemne podsumowanie i przyjęcie dokumentu (art. 55 ustawy ooś)

- Organ opracowujący projekt dokumentu **przekazuje** przyjęty dokument wraz z podsumowaniem organom opiniującym (art. 55 ust. 4 ustawy ooś).
- Organ opracowujący projekt dokumentu **podaje do publicznej wiadomości** informację o przyjęciu dokumentu i o możliwości zapoznania się z jego treścią oraz z podsumowaniem (art. 43 ustawy ooś).
- Organ opracowujący projekt dokumentu **prowadzi monitoring** skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu na środowisko (art. 55 ust. 5 ustawy ooś).

Monitoring w ramach SOOŚ

1. Brak wytycznych w Dyrektywie SEA oraz w ustawie ooś.
2. Monitoring pozwala na ocenę:
 - jakie formy oddziaływania faktycznie pociąga za sobą wdrożenie planu;
 - jaki wpływ na środowisko ma realizacja założeń dokumentu;
 - czy rekomendacje prognozy ooś są wystarczające np. czy zaplanowane środki minimalizujące i kompensujące przynoszą oczekiwane efekty.
3. Wskazówki praktyczne:
 - monitoring powinien opierać się na zaplanowanej w prognozie ooś metodyce i uwzględniać mierzalne wskaźniki;
 - kontrola może następować przy cyklicznie opracowywanych dokumentach, a także w ramach aktualizacji dokumentu;
 - można korzystać z istniejących systemów monitoringu/zbierania danych np. GUS, Państwowy Monitoring Środowiska.

Dziękuję za uwagę

Generalna Dyrekcja Ochrony
Środowiska
Departament Ocen Oddziaływania
na Środowisko

ul. Wawelska 52/54
00-922 Warszawa
tel. + 48 22 57 92 105
faks + 48 22 57 92 126

